herpy

VARANER

Varanus spinulosus

Varanus spinulosus är en sällsynt och nästan okänd varan från Salomonöarna och Bougainville, känd på sin sandpappersartade, taggiga fjällstruktur och rader av stora gula fläckar på mörk botten. Skötseln bygger på besläktade arter, eftersom det knappt finns någon erfarenhet av arten i fångenskap.

Familj: Varanidae Engelska: Solomon Island spiny monitor Tidigare namn: *Varanus indicus spinulosus* Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**90-100 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande och marklevande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Svårighetsgrad	**Expert**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**300 × 120 × 200 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**27-30 °C**
Värmeplats	**40-48 °C**
Temperatur, natt	**24-25 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
Vatten	**Vattendel** djup 10-40 cm
Vattentemperatur	**26-29 °C**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter och ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**4-7 ägg**
Inkubation	**150-195 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Varanus spinulosus är en medelstor, kraftigt byggd varan med mörk grundfärg och tre-fyra tvärgående rader av stora gula fläckar. De främre raderna flyter ofta ihop till breda band. Arten är den enda varanen med kraftigt kägelformade, kölade fjäll, och huden känns som sandpapper. Det är också källan till det vetenskapliga namnet, som betyder "taggig". Huden sitter löst på levande djur i naturen. Ögonen är förhållandevis stora, och klorna är inte lika vassa som hos de trädklättrande släktingarna, vilket tyder på ett mer marklevande liv.

Arten beskrevs 1941 av Robert Mertens utifrån ett enda djur och räknades som underart till *V. indicus*. Under många år kände man bara två museidjur med exakt fyndplats, och först i början av 1990-talet kom fem djur med oprecisa fyndplatser från Isabel till USA. Nyare undersökningar av hemipenis och fjäll visar att arten inte hör till den grupp den placerades i. Den står i dag i en egen undergrupp, *Solomonsaurus*, och är en av de minst kända varanerna.

Arten blir omkring 90-100 cm i total längd. Nos-kloaklängd, vikt, livslängd och könsskillnader är inte kända, och livslängden i faktarutan är lånad från besläktade varaner av samma storlek.

Arten saknar i praktiken skötselerfarenhet: 2016 fanns det bara två djur i djurparker i hela världen, båda av okänt kön. Skötselråden är därför lånade från *V. juxtindicus* från Rennellön i Salomonöarna och från arter i *V. indicus*-gruppen. Arten är inget djur man bara provar sig fram med.

Som vuxen kräver den ett helt rum eller ett stort, hembyggt terrarium, kraftig värme och UVB varje dag, en löpande kostnad för fisk, ägg, insekter och hela foderdjur och många års daglig tid. Uppfödning är inte dokumenterad, så djur som kommer in i handeln måste förväntas vara vildfångade och kan bära på inälvsmask. En veterinär med erfarenhet av varaner är en förutsättning.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Varanus spinulosus finns bara i Salomonöarna och på Bougainville i Papua Nya Guinea. Det finns tillförlitliga fynd från Isabel, från San Jorgeöarna (där typexemplaret samlades in) och från Bougainville, där ett museidjur kommer från Cape Torokina.

Uppgifter från Louisiadeöarna och ett foto från Charapoana-ön har avvisats som misstag eller ogiltiga fynd. Förekomst på Choiseul är sannolik, eftersom öarna var sammanbundna under istiden, men inte dokumenterad. Hur många djur som finns är okänt. På IUCN:s rödlista står arten som livskraftig (LC), men bedömningen bygger på mycket få data.

> **Naturlig utbredning:** Salomonöarna och Papua Nya Guinea.

LIVSMILJÖ

Livsmiljön är dåligt känd. På Isabel lever arten i kokospalmlundar längs kusten, några meter från högvattenlinjen och nära byar, med regnskog i havsnivå bakom, där det växer sagopalmer och vilda betelpalmer. Den är aktiv i full sol mitt på dagen och är också vanlig i sagopalmsplantager.

Arten rör sig på marken men springer upp längs palmstammarna och gömmer sig i kronorna när den blir störd. Den lever också i mangrove. Klimatet är varmt och fuktigt hela året. Arten klarar sig i störd kulturmark och nära människor, även där den införda paddan *Rhinella marina* är mycket vanlig.

En viktig poäng för skötseln är att arten är dagaktiv och tillbringar dagen i direkt sol. Den behöver ett mikroklimat med mycket varma solplatser och samtidigt fuktiga gömslen.

Skötsel

TERRARIET

Måtten är lånade från besläktade, ca 100-140 cm långa varaner. Ett vuxet djur av *Varanus spinulosus* behöver ett hembyggt terrarium eller ett helt rum på minst 300 × 120 × 200 cm (längd × bredd × höjd). Håll djuret ensamt tills det finns erfarenhet.

Standardterrarier av glas och silikon håller inte för ett djur av den här storleken, kraften och aktiviteten. Använd en lätt men robust konstruktion av till exempel lättbetong och aluminiumprofiler med putsade, vattentäta väggar. Glasdörrar ska kunna låsas, och skjutdörrar är olämpliga. Ju fler öppningar, desto lättare är det att arbeta inne i terrariet.

Inred med kraftiga grenar och en konstgjord klippvägg på bakväggen så att djuret kan klättra. Arten lever både på marken och i palmkronor, så det ska finnas både golvyta och klättermöjligheter. Gör en fast vattendel i botten, till exempel 190 × 100 cm och 40 cm djup till ett vuxet djur. Besläktade arter använder vattnet för att simma och dyka och till och med för att sova i, så vattnets temperatur får inte sjunka på natten.

Använd ett 20 cm tjockt lager fuktig barkmull som botten, så att en hona kan gräva sin äggläggningsplats. Ungdjur hålls först i en liten plastlåda på ca 45 × 25 × 30 cm med papper som botten och en låg vattenskål och flyttas sedan till ett glasterrarium på ca 130 × 70 × 90 cm med ett vattentråg på 10 cm djup. Alla värmekällor och sladdar ska sitta utom räckhåll för djuret eller vara avskärmade med nät, eftersom djuren är starka och använder varje vrå av terrariet.

TEMPERATUR

Temperaturerna för *Varanus spinulosus* är lånade från *V. juxtindicus* och andra arter i *V. indicus*-gruppen. Lufttemperaturen hålls på 27-30 °C på dagen och 24-25 °C på natten, och vattnet på 26-29 °C.

Det ska finnas ett varmt område med en solplats på 40-48 °C. Det är yttemperatur, som ska mätas med en infraröd termometer direkt på stället där djuret ligger, inte luftens temperatur. Besläktade arter ligger länge under en 120 W spot, och 40-45 °C är ett beprövat värde. Det ska finnas en stor temperaturgradient så att djuret fritt kan välja mellan varma och svalare zoner.

Värmekällorna ska sitta utom räckhåll för djuret, och termostatens givare ska vara oåtkomlig, eftersom djuren är så starka. Arten kommer från ett ekvatornära klimat, så det ska inte finnas någon sval period eller vintervila.

Läs mer: Värme och temperatur Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten är lånad från besläktade arter: omkring 60-80 % på dagen och 85-98 % på natten. Faktarutan visar spannet 60-90 %. Det uppnås med en stor vattendel, fuktigt bottensubstrat och daglig besprutning. Stillastående luft ger mögel och bakterietillväxt, så ventilationen ska vara god.

I naturen lever arten vid kusten, där luftfuktigheten är hög hela året. Vattnet ska bytas ofta, eftersom djur av den här typen också gör sina behov i det. En vattendel med avlopp, som kan tömmas utan att terrariet öppnas, gör arbetet mycket lättare. Spraya också substratet regelbundet, så att ena änden av terrariet håller fukten.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Släktingarna i *V. indicus*-gruppen simmar och dyker flitigt och sover i vattnet, så en fast vattendel rekommenderas, även om arten inte är känd som semiakvatisk. Ett vuxet djur behöver en bassäng på omkring 190 × 100 cm och 40 cm djup; ungdjur ca 10 cm djup.

Vattnet hålls på 26-29 °C och får högst sjunka något på natten, eftersom besläktade djur sover i det. Filtrera och värm det, och byt det ofta. Ett avlopp direkt till kloaken gör vattenbytet lättare. Se till att djuret alltid lätt kan ta sig upp ur vattnet.

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och solar i full sol mitt på dagen, så den behöver kraftigt ljus och UVB som vuxen. Fyra lysrör på 36 W med en 120 W spot som är tänd hela dagen och en 300 W UV-spot som tänds 45 minuter på morgonen och eftermiddagen kan användas. LED-ljus med 80 W solplatsspottar och 70 W UV-lampor kan också användas.

Ställ in UVB i Ferguson-zon 3, och placera lampan så att djuret kan komma nära och också söka skugga. Besläktade arter uppehåller sig länge under ljuskällan. Använd en UV-mätare och byt lampor enligt tillverkarens anvisning, eftersom UVB minskar med tiden.

UTFODRING

I naturen äter arten leddjur, ägg från storfotshöns, fisk och småfåglar. Den kommer ut ur skogen för att ta inälvor från rensad fisk, plundrar hönshus och söker föda i tidvattenzonen. Arten är en mångsidig, delvis asätande jägare.

Vuxna djur får som besläktade arter stora insekter plus halvvuxna möss och råttor, kokta ägg, krabbor och saltvattensfisk två till tre gånger i veckan. Ungdjur utfodras dagligen de första fyra månaderna och därefter fyra dagar i veckan med stora gräshoppor, syrsor, mjölmaskar och nakna möss. Håll fetma och fettlever i schack: gnagare ska inte vara huvudföda, utan en variation med fisk och insekter.

Ge ett vitamin- och mineraltillskott till alla foderdjur. Dosera tillskottet per kg kroppsvikt per vecka, med D3 som det avgörande, även vid daglig UVB. Kom överens om dosen med en veterinär.

Utfodringen är farlig. Besläktade djur kastar sig snabbt över maten och biter okontrollerat omkring sig. Tvätta händerna före utfodring, så att doften av ägg, fisk och möss inte sitter kvar på dem, och använd långa pincetter. Djuren bör skiljas åt under utfodring.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är skygg i naturen och flyr upp i palmkronor. Ett fångat djur kan väsa och ändå snabbt lugna sig utan att försöka bita, men mer är inte känt om temperamentet. Klorna är mindre vassa än hos många andra varaner, men ett djur på 90-100 cm har ett kraftigt bett och en svans som kan piska, så allvarliga skador är en verklig risk.

Vänta med att hantera ett nytt djur tills det har lugnat ner sig. Gå lugnt och långsamt fram till djuret, stöd hela kroppen och ta inte tag i svansen. Tämj genom att tillbringa tid i rummet och vara förutsägbar. Lär dig läsa stress: fräsande, uppblåst hals och piskande svans, och avbryt hanteringen när de syns.

Som hos alla reptiler kan djuret bära på salmonella. Tvätta händerna med tvål efter all kontakt med djuret, terrariet och vattnet, och använd inte köksvaskar vid rengöring. Små barn och gravida bör hålla avstånd.

Besläktade arter är överraskande sällskapliga, och två hanar kan leva länge tillsammans med en hona utan konflikter, men ungdjur kan skada varandra allvarligt. Håll *Varanus spinulosus* ensam tills det finns erfarenhet.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnader och ålder vid könsmognad är inte kända för *Varanus spinulosus*, och det finns inga kända yttre kännetecken. En hane kan dock delvis stöta ut hemipenis när den fångas. Hos varaner generellt kräver säker könsbestämning av unga djur en veterinär. Avelsdjur av besläktade arter mäter omkring 100-140 cm.

PARNING

Parningen är inte beskriven för *Varanus spinulosus*. Hos besläktade arter biter hanen honan kraftigt i nacken under uppvaktningen, och parningen kan komma efter två månaders samvaro. En hona kan hållas med två hanar i samma terrarium utan konflikter. Ge honan ett separat terrarium för dräktighet och äggläggning.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten är äggläggande, men kullar är inte beskrivna. Faktarutans 4-7 ägg är lånade från *V. juxtindicus*, där honan lägger ca 40 dagar efter sista parningen. Ge henne en nedgrävd äggläggningslåda med avtagbart lock. Ägg av *V. rainerguentheri* är omkring 70 mm långa. Termitbon uppe i palmerna, där djuren sågs, kan vara en naturlig äggläggningsplats, men det är bara ett antagande.

Honor av den besläktade arten äter en stor del av äggen direkt efter läggningen, upp mot hälften, även efter en hormonbehandling. Räkna med det, och vakta lådan.

INKUBATION

Inkubationen är inte beskriven för *Varanus spinulosus*. Hos *V. indicus* och *V. juxtindicus* tar den 150-182 dagar; vid 28,5-30 °C kläcks äggen efter 158-174 dagar, och vid 26,5-31 °C kan det ta upp mot 193 dagar. Högre temperatur ger kortare inkubation. Vänd inte äggen, och gräv ner dem till hälften i vermikulit, perlit eller barkmull i en låda.

Ungarna öppnar äggen själva, och naveln sluter sig efter 1-2 dygn. Befruktningsgraden är låg, omkring vart femte ägg, men de flesta befruktade ägg kläcks.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödningen av *Varanus spinulosus* är lånad från *V. juxtindicus*. Ungarna väger ca 23 g vid kläckningen och börjar äta efter 3-4 dagar. Första hudömsningen kommer efter 33-46 dagar och därefter efter ca 4, 6 och 12 månader. Hos *V. rainerguentheri* mäter ungarna omkring 27 cm i total längd vid kläckningen och 85 cm efter 18 månader.

Innan de första måltiderna hålls de åtskilda på fuktigt papper. Ge större insekter, bitar av fisk och nakna möss; möss föredras klart. Mata dagligen de första fyra månaderna och därefter fyra dagar i veckan. Ge vitaminer och mineraler. Ungar kan skada varandra allvarligt, så mata dem var för sig om det finns tecken på bråk.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen specifik sjukdomskunskap om arten. Följande bygger på besläktade arter och varaner i allmänhet:

- Inälvsmask och urdjur hos nyimporterade, vildfångade djur. Typiska tecken och fynd är tunn, blodig avföring, mask, bandmask, flagellater, amöbor och lungmask. Det kan vara dödligt och smittar lätt. Låt analysera träckprov och behandla hos en veterinär.
- Karantän i minst åtta veckor för nya djur, med separat utrustning och tidningar som botten. Tvätta och desinficera händer

och redskap.

- Djur som fångats i naturen och förvarats under dåliga förhållanden är stressade och tål transport dåligt.
- Salmonella kan smitta. Håll god handhygien.
- Benskörhet vid för lite UVB, D3-vitamin eller kalk.
- Fetma och fettlever vid för mycket fett, särskilt om gnagare är huvudföda.
- Sår och skador från slagsmål och utfodringsbett.
- Hudproblem vid ständigt blött bottensubstrat utan torra områden.

Med få djur i hela världen finns det många okända faktorer. Sök en veterinär med erfarenhet av varaner vid viktminskning, utebliven aptit i flera veckor, svullnader, slapphet eller blodig avföring. Uppfödning är inte dokumenterad, så djur i handeln måste förväntas vara vildfångade och bör behandlas som potentiellt sjuka från början.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.